

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

ב"ל 34898-07-18

1 27 אפריל 2020
2

לפני:

כב' השופטת אילת שומרוני-ברנשטיין
נציג ציבור (עובדים) מר יהודה פיגורה
נציג ציבור (מעסיקים) מר יונה לוי

התובעת

נינה דיקנסקי
ע"י ב"כ: עו"ד אירה זילבר

-

הנתבע

המוסד לביטוח לאומי
ע"י ב"כ: עו"ד ענת רישין נקש

3
4

פסק דין

5

6 לפנינו תביעת התובעת שנפגעה בתאונת עבודה בהתייחס לבסיס השכר הקובע שלה
7 לתשלום דמי פגיעה ומענק חד פעמי.

8

9 העובדות הדרושות לענייננו, כפי שהן עולות מכלל החומר שהונח בפנינו הינן
10 כדלקמן:-

- 11 1. התובעת, ילידת 24.6.1954, עבדה ועובדת כמהנדסת עצמאית, כאשר לפי גרסתה,
- 12 היא עבדה החל משנת 2009 במפעלים שונים הכוללים את חיפה כימיקלים, תרו,
- 13 פרוטארום ועוד.
- 14 2. התובעת נפגעה ביום 26.10.2016 בתאונת עבודה שאושרה על ידי המל"ל, כאשר
- 15 עלתה במדרגות חיפה כימיקלים ונפלה. בגין תאונה זו קיבלה התובעת מיום
- 16 1.12.2016 ועד ליום 31.1.2017 – 30% נכות זמניים. מיום 1.2.2017 ועד ליום
- 17 31.5.2017 – 20% נכות זמניים. מיום 1.6.2017 ועד ליום 30.9.2017 – 10% נכות
- 18 זמנית. כמו כן קיבלה התובעת דרגת נכות יציבה בשיעור של 18.75% החל מ-
- 19 1.6.2017.

20

21

השכר המדווח של התובעת

22

3. העובדות המוסכמות לענין דיווחי התובעת למל"ל בתיק זה הן כדלקמן:

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

ב"ל 34898-07-18

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17

שנת 2014 –

- 4. ב-9.1.2014 היו בפני המל"ל המקדמות של שנת 2013.
- 5. התובעת הגישה בקשה לתיקון מקדמות ב-02/2014 וזאת בהתייחס לשנת 2014. בהתאם לבקשה זו הכנסתה עמדה על 12,470 ₪ לחודש. התובעת שילמה מקדמות בהתאם לשכר זה במהלך שנת 2014.
- 6. ביולי 2015 – הגישה התובעת שומה למס הכנסה לשנת 2014, כאשר לגרסת המל"ל שומה זו התקבלה אצלו ב-6.9.2015.
- על פי שומה זו – ההכנסה השנתית של התובעת לשנת 2014 הייתה 136,126 ₪ - 11,344 ₪ לחודש.

שנת 2015 -

- 7. בתחילת שנת 2015 התובעת שילמה מקדמות לפי הדיווח שלה ב-02/2014, דהיינו – לפי 12,470 ₪ לחודש.
- 8. במרץ 2015 – התובעת הגישה בקשה לתיקון מקדמות בצירוף אישור רואה חשבון בו צוינה הכנסה שנתית משוערת של 73,632 ₪ (6,136 ₪ לחודש).

שם המשפחה _____ שם פרטי _____ מספר זהות _____

דיקנסקי _____ כינה _____

אני מבקש לתקן את בסיס הכנסת לפיה חושבו מקדמות דמי הביטוח ששילמתי לשלם בשנה זו. ידעתי כי קבלת בקשתי לשינוי המקדמות יכולה ליצור שינוי בדכאוני לגמלה ובכוננה הנמלה. ידעתי כי שנים קבלת השומה, יכולים להתבצע הפרשים בתקום להוצאות החוק (כפי לתביע את הבקשה לא יותר מ-31 בדצמבר של אותה שנה). שינוי מקדמות – נא סמן האם הבקשה היא להגדלת המקדמות או להקטנתן

הגדלת מקדמות
ההכנסה השנתית המשוערת ממקור עובדתי היא _____ והיא _____
ההכנסה השנתית המשוערת ממקור אחר היא _____ והיא _____

הקטנת מקדמות
הצהרת המבוטח (גם אם הבקשה מוגשת באמצעות מייג'ר): אני מצהיר בזאת שידוע לי שהבקשה להקטנת מקדמות משפיעה על הכנסת לצורך חישוב גמלאות מהמוסד לביטוח לאומי.

ההכנסה השנתית המשוערת ממקור עובדתי היא 73,632 ₪ והיא _____
ההכנסה השנתית המשוערת ממקור אחר היא _____ והיא _____

תאריך 12-03-2015 חתימת המבוטח א _____

לאחר קבלת בקשה זו החלה התובעת לשלם מקדמות לפי סכום זה.

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

ב"ל 34898-07-18

9. דו"ח לענין שנת המס 2015 הוגש ביום 29.12.2016 למס הכנסה, כאשר לגרסת
הנתבע הדוח התקבל אצלו ב-6.2.2017 ובמרץ נערך החישוב הסופי לשנת 2015.
ההכנסה לפי הדוח היתה 184,961 שנתית – דהיינו – 15,413 ₪ לחודש.
התובעת שילמה הפרשים בגין שנת 2015 בסך 17,076 ₪ לאחר מרץ 2017, כאשר
תביעתה לדמי פגיעה הוגשה לאחר תשלום ההפרשים.

שנת 2016 –

10. בראשית שנת 2016 עמדו בפני המל"ל הדו"ח הסופי של 2014 שהוגש ביולי 2015 וכן
הבקשה המוקדמת להגשת הדוח ממרץ 2015.
בפועל – המקדמות שנקבעו לתובעת ולפיהן היא שילמה היו בהתאם לבקשה ממרץ
2015 (לפי 6,136 ₪ לחודש) ולא לפי הדוח של שנת 2014.
11. התובעת לא הגישה בקשה בשנת 2016 לתקן את המקדמות שהיא שילמה ולהגדילן.

הבקשה לקצבת אזרח ותיק

12. ב-20.7.2016 התובעת הגישה בקשה לקצבת אזרח ותיק (קצבת זקנה) בו ציינה כי
היא עובדת כעצמאית אך לא ציינה את סכום ההכנסה החודשי שלה אלא רשמה
"לא ניתן לדעת הכנסות". התובעת החלה לקבל קצבת אזרח ותיק החל מיולי 2016
כאשר קצבה זו נשללה רטרואקטיבית והתובעת נדרשה להשיב את הקצבה
שקיבלה.

13. נציין כבר עתה, כי בסיכומיה מתייחסת התובעת לשאלת זכאותה לקצבה זו ואף
טוענת כי הנתבע הרחיב את חזית היריעה לזיקה בין חישוב זה לבין חישוב תשלום
קצבת אזרח ותיק שמגיע לה.

בענין זה נפסוק כבר עתה, כי לא ניתן לקבל את טענת התובעת בענין זה ואין מקום
לדון במסגרת פסק דיננו בשאלת זכאות התובעת לקצבת זקנה.

עם זאת, בדיון שהתקיים ביום 18.11.2019 הודיעה ב"כ הנתבע, כי לאחר שבית הדין
יכריע לגבי שכרה הקובע של התובעת, היא תקבל את כל התשלומים להם היא
זכאית – דמי פגיעה וכן קצבת זקנה או תשלום קצבת נכות מעבודה – לפי בחירתה.

על כן, הגם שאין בכוונתנו להכריע לענין תביעת התובעת לקצבת זקנה – הרי
שהצהרת הנתבע בעינה עומדת.

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

ב"ל 34898-07-18

תאונת העבודה

- 1
- 2 14. כפי שפורט לעיל, התובעת נפגעה בתאונה שהוכרה כתאונה בעבודה ביום
- 3 26.10.2016, כאשר הדוחות למס הכנסה לענין שנת 2015 ושנת 2016 הוגשו לאחר
- 4 התאונה, כמפורט לעיל בעוד שהדוח לשנת 2014 הוגש לפני שהתובעת נפגעה
- 5 בתאונה.
- 6 בתקופה של כשנה וחצי לפני התאונה, התובעת שילמה מקדמות לפי בקשתה ממרץ
- 7 2015 לפי הכנסה של 6,136 ₪ לחודש.
- 8 15. ב-13.7.2017 התובעת הגישה תביעה למל"ל לתשלום דמי פגיעה.
- 9 16. ביום 27.8.2017 הכיר הנתבע בתאונה כתאונת עבודה וקבע כי השכר הרבע שנתי על
- 10 בסיסו ישולמו תגמולי התובעת בגין תאונת העבודה יהיה לפי הכנסה חודשית
- 11 ממוצעת בשיעור של 6,105 ₪ - דהיינו על פי המקדמות ששולמו על ידי התובעת
- 12 לאחר מרץ 2015 ועובר לתאונה.
- 13
- 14 האם קיימת לתובעת אפשרות לדעת את הכנסותיה מראש
- 15
- 16 17. טענתה העובדתית העיקרית של התובעת אשר בגינה אף התקיים דיון הוכחות בתיק
- 17 היתה, כי אין באפשרותה לדעת פרוספקטיבית כמה היא תרוויח ועל כן היא לא
- 18 ביקשה לתקן את המקדמות לאחר מרץ 2015.
- 19 18. בדיון ההוכחות שהתקיים התובעת העידה, כי היא מקבלת עבודה בעיקר על ידי
- 20 פניה למכרזים שמפרסמים מפעלים כאשר לפעמים פונים אליה על סמך הכרות.
- 21 לגרסתה היא בדרך כלל מקבלת פרויקטים קטנים שנמשכים בין שבועיים לשלושה
- 22 חודשים ובדרך כלל נמשכים כחודש או חודשיים כאשר משלמים לה בדרך כלל
- 23 שוטף + 60 או 90.
- 24 19. בחקירתה הנגדית התובעת נשאלה מדוע ביקשה להקטין את המקדמות בפברואר
- 25 2014 והיא הסבירה שהיא חלתה אז בסרטן והיא סברה באותה תקופה שלא תוכל
- 26 לעבוד בגלל המחלה.
- 27 20. כן נשאלה התובעת מדוע לא ביקשה לאחר 9/2015 להגדיל את המקדמות, שכן
- 28 באותה תקופה היא כבר הגישה את השומה הסופית של שנת 2014 ואף היתה לה

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

ב"ל 18-07-34898

- 1 אינדיקציה לגבי יכולתה לעבוד בעת המחלה, ותשובתה היתה שהיא לא ידעה שהיא
2 תקבל עוד פרויקטים מעבר לאלה שהיו לה והיא לא ידעה מה יהיה בהמשך השנה.
- 3 21. בהקשר לטענה זו של התובעת, נציין כבר עתה, כי לא התרשמנו שהתובעת שונה
4 מיתר העצמאים במדינה וכי הקושי העומד בפניה לצפות מראש את הכנסותיה
5 העתידיות שונה מהקושי העומד בפני עצמאים אחרים.
- 6 כן איננו סבורים שיש מקום להתייחס לתובעת באופן שונה מאשר לעצמאים אחרים
7 ובוודאי שאין מקום לקבוע שהחוק במדינה, ככל שהוא מתייחס לעצמאיים ולאופן
8 שעליהם לדווח ולשלם מקדמות לרשויות המס, אינו חל בעניינה.
- 9
- 10 **עיקר טענות התובעת בסיכומים מטעמה –**
- 11 22. הנתבע חישב בצורה שגויה את הכנסת התובעת ועל כן עליו להגדיל את הגמלאות
12 המשולמות לה עקב תאונת העבודה, ולחילופין – "לאחר שהנתבע הרחיבה את חזית
13 היריעה לזיקה בין חישוב זה לבין חישוב תשלום קצבת אזרח ותיק שמגיע לתובעת"
14 עליו לשלם לה קצבת אזרח ותיק שנשללה ממנה רטרואקטיבית.
- 15 23. הנתבע עשה דין לעצמו בעת קביעת המקדמות לשנת 2016 על בסיס בקשת התובעת
16 לעדכון מקדמות לשנת 2015 ולא על בסיס שומה מאוחרת יותר לשנת 2014 בניגוד
17 לסעיף 2 (א)(1) לתקנות המוסד לביטוח לאומי (מקדמות), התשמ"ד – 1984 (להלן:
18 **תקנות המקדמות**).
- 19 24. התובעת לא קיבלה תשלום בגין קצבת נכות זמנית שכן נטען על ידי המל"ל שהיא
20 מקבלת קצבת אזרח ותיק, ואולם קצבת האזרח הותיק נשללה לאחר מכן, כך
21 שהתובעת לא קיבלה קצבה זו וגם לא קיבלה את קצבת הנכות הזמנית.
- 22 25. במרץ 2015 התובעת הגישה בקשה להקטנת מקדמות לשנת 2015 וביוולי 2015, כ-4
23 חודשים לאחר מכן, הגישה דוח שנתי לשנת 2014, כאשר ב-8.10.2015 שלח הנתבע
24 לתובעת מכתב להפרשי שומה על בסיס אותה שומה, כאשר על פי שומה זו שכרה
25 החודשי היה 11,344 ₪.
- 26 26. הנתבע לא עדכן את המקדמות של התובעת לאחר שנמסר הדוח השנתי לשנת 2014
27 – לא בשנת 2015 ולא בשנת 2016.

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

ב"ל 18-07-34898

- 1 27. כחודשיים לאחר קרות התאונה ובטרם נתקבלה תביעת התובעת לתשלום דמי
2 פגיעה הגישה התובעת דוח שנתי לשנת 2015 ואף נדרשה לשלם הפרשים.
- 3 28. התובעת מפנה לסעיף 345(ב)(1) לחוק הביטוח הלאומי וכן לתקנה 2(א)(1) לתקנות
4 המקדמות, כאשר לגרסתה על בסיס החוק והתקנות חישוב הכנסה של מבוטח יהיה
5 על בסיס שומה או שומה עצמית שהוגשה בסמוך ביותר לשנה השוטפת ולא על בסיס
6 בקשה להקטנה ו/או הגדלה של מקדמות.
- 7 29. התאונה אירעה בשנת 2016 ועל כן היה צריך לקבוע את המקדמות על בסיס השומה
8 הסמוכה ביותר לשנה השוטפת שהיא השומה לשנת 2014 אשר נתקבלה לפני
9 1.1.2016 ולא על בסיס הבקשה להקטנת מקדמות לשנת 2015.
10 כך למשל פעל הנתבע לגבי שנת 2014.
- 11 30. ב"כ התובעת מפנה גם לתקנה 2(א)(2) לתקנות. לגרסתה לפי תקנה זו הנתבע לא היה
12 יכול להסתמך על תקנה זו בעת שקבע את המקדמות של התובעת לשנת 2016 על
13 בסיס הבקשה ממרץ 2015, שכן השומה לשנת 2015 טרם הוגשה וטרם התקבלה
14 אצל הנתבע ולכן היה עליו להתבסס על תקנה 2(א)(1) ולא על תקנה 2(א)(2).
- 15 31. בשל היות המל"ל מוסד סוציאלי, לא אמור להיות משקל לכך שהתובעת לא ביקשה
16 להגדיל את המקדמות לשנת 2016.
- 17 32. מפנה לפסק דין בענין רוני מעודה, בל 9660-12-09 – שם נקבע כי מבוטח לא חייב
18 לדווח על גידול במקדמות, כל עוד דיווח מתישהו על הכנסותיו האמיתיות.
- 19 33. התובעת לא ביקשה להגדיל את מקדמותיה שכן לא יכלה לדעת מראש מה יהיו
20 הכנסותיה.
- 21 34. לא ניתן לקבל את הטענות הסותרות של הנתבע – כי שומת 2014 ספציפית לשנת
22 2014, אך עדכון המקדמות לשנת 2015 אינו ספציפי רק לשנת 2015 וזאת כאשר את
23 המקדמות לשנת 2014 הנתבע קבע על בסיס שומה של שנת 2011 ולא על בסיס
24 מקדמות של שנת 2013.
- 25 35. בקשת התובעת להקטנת המקדמות היתה ספציפית לשנת 2015 ולא קשורה לשנת
26 2016 ולא ניתן להשליך מההצהרה ממרץ 2015 על שנת 2016.
- 27 36. בדצמבר 2016 התובעת הגישה דוח שנתי לשנת 2015 ואף שילמה את הפרשי השומה.

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

ב"ל 34898-07-18

- 1 37. היה על הנתבע לעדכן את המקדמות של התובעת לשנת 2016 על בסיס השומה לשנת
2 2014 כנדרש לפי תקנה 2(א)(1).
- 3 38. באשר לתקנה 11 – מפנה לעבל 10-14-32864 יורי דורשקביץ נ' המל"ל ולעבל 4424-
4 10-12 מאיר אלמקיס נ' המל"ל. שומת המס של התובעת לשנת 2014 ולשנת 2015
5 הוגשה לפני שהגישה את תביעתה לנתבע ולפני שתביעתה אושרה.
- 6 39. שומת המס לשנת 2015 היא המשקפת נכונה את הכנסות התובעת עובר לתאונת
7 העבודה ולא היתה לה כל יכולת להגדיל את השומה ולכן אין מקום להפעיל את
8 תקנה 11 ומן הראוי שהשומה הסופית לשנת 2015 תשמש כמדד לקביעת שיעור
9 הגמלה.
- 10 40. גם אם בית הדין לא יקבל את הטענה לענין שומת 2015, הרי ששומת 2014 היא
11 העדכנית ביותר ומשקפת נכונה את הכנסות התובעת.
- 12 41. בבקשתה לקבלת קצבת אזרח ותיק התובעת רשמה, בניגוד להצהרות הנתבע, כי לא
13 ניתן לדעת מהן הכנסותיה.
- 14 42. הנתבע פעל בחוסר תום לב במסגרת ההליך.
- 15
- 16 **עיקר טענות הנתבע בסיכומים מטעמו –**
- 17 43. במרץ 2015 התובעת ביקשה להקטין את המקדמות המשולמות על ידה לאותה שנה,
18 כך שיעמדו על כמחצית מההכנסה של שנת 2014 ועל כן הכנסתה השנתית של שנת
19 2014 לפי השומה אינה רלוונטית לשנת 2015.
- 20 44. בשנת 2016 המשיכה התובעת לשלם מקדמות לפי השכר המופחת שדווח במרץ
21 2015, כאשר היא לא הגישה בקשה לתיקון מקדמות אלו.
- 22 45. דוח למס הכנסה לענין שנת 2015 הוגש בדצמבר 2016, לאחר התאונה.
- 23 46. אין מקום להתייחס לנטען בסיכומי התובעת לענין קצבת אזרח ותיק אשר אינו
24 נשוא מכתב הדחיה עליו הלינה בתביעתה זו.
- 25 47. השאלה בפנינו הינה האם הפעיל הנתבע כדין בענינה של התובעת את תקנה 11.

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

ב"ל 34898-07-18

- 1 48. הנתבע מפנה לסעיפים 342(א), 345(א) ו-345(ב)(1) לחוק הביטוח לאומי ולתקנות
2 המקדמות, לרבות תקנה 2(א)(1), 2(א)(2), תקנה 4, תקנה 11.
- 3 49. מטרת תקנה 11 להגן על מבוטחים אשר הכנסתם נפגעה בעקבות התאונה ומצד שני
4 להיות בלם לנסיונות מרמה של מבוטחים שמא ינסו לתקן את גובה שומתם כלפי
5 מעלה לאחר הפגיעה.
- 6 50. הסטייה מתקנה 11 אפשרית באותם מקרים בהם מסר המבוטח דוח עדכני בנוגע
7 להכנסותיו טרם קרות התאונה וללא קשר אליה או מי שלא היה בידו להגדיל את
8 השומה הסופית לאחר התאונה. מפנה לפסיקה שונה.
- 9 51. הנתבע פעל כדין כאשר חישב את בסיס הגמלה של התובעת בגין תאונת העבודה על
10 פי המקדמות ששילמה נכון לשנה זו, כאמור בתקנה 11 וזהו הנתון העדכני ביותר
11 שהיה בידי הנתבע בעת התאונה.
- 12 52. השומה לשנת 2015 היא מאוחרת לתאונה וכך גם השומה לשנת 2016.
- 13 53. מאחר והבקשה להקטנת המקדמות נעשתה לאחר שתמה שנת 2014 והחלה שנת
14 2015 ומאחר ובמהלך כל שנת 2015 ו-2016 לא הוגשה על ידי התובעת בקשה לשינוי
15 המקדמות, יוצא כי ההכנסה של שנת 2014 כפי שדווחה בשומה הסופית לא שיקפה
16 את ההכנסות המשוערות בגין שנים אלו, שכן התובעת לא ביקשה לשנות את
17 המקדמות בגין שנים אלו.
- 18 54. האופן שבו פעל הנתבע בענין התובעת משקף את הרציונל של תקנה 11.
- 19 55. לא ניתן לראות בשומה של שנת 2014 כשומה מטיבה ולפעול על פיה מאחר והבסיס
20 לשנת 2016 חושב לבקשת התובעת עצמה על פי בקשתה לתיקון מקדמות לשנת 2015
21 ולא הוגשה על ידה במהלך 2016 בקשה נוספת לתיקון המקדמות.
- 22 56. אין הגיון לחזור לשומה של שנת 2014 כאשר התובעת הצהירה ב-3/2015 שכנסתה
23 המשוערת קטנה במחצת מזו של שנת 2014 והתובעת לא מצאה לנכון להגיש בקשה
24 להגדלת מקדמות בכל שנת 2015 ו-2016.
- 25 57. לתובעת היה פרק זמן של שנה וחצי להגיש בקשה להגדלת מקדמות, ככל שסברה
26 שהמקדמות שהיא משלמת אינן משקפות את הכנסתה בפועל.
- 27 58. גם אם התובעת אינה יודעת להעריך את הכנסתה העתידית, הרי שידעה להעריך את
28 הכנסתה בדיעבד, והיו לה מספר הזדמנויות לבקש להגדיל את המקדמות.

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

ב"ל 34898-07-18

1 59. אין הבדל בין עבודתה של התובעת לכל עובד עצמאי אחר, כאשר תנודות בהכנסה
2 כלפי מעלה ומטה אצל עצמאים הם דבר מקובל ומכאן תכליתה של תקנה 11.

3

4

דיון והכרעה

5 60. כפי שפורט לעיל, במסגרת פסק הדין עלינו לקבוע מהו השכר הקובע על בסיסו היה
6 על המל"ל לשלם לתובעת בגין תאונת העבודה שבה נפגעה.

7 61. נציין, כי הנתבע שילם לתובעת על בסיס המקדמות שהיא שילמה באותו עת, בעוד
8 שלגרסת התובעת יש לשלם לה לפי הדוח השנתי שהיא הגישה לשנת 2015 (כאשר
9 הגשת הדוח מאוחרת לתאונה) או לחילופין – על פי הנתונים שפורטו בדוח לשנת
10 2014 שהיא הגישה עובר לתאונה.

11 62. נציין, כי בשל כך שעצמאים מדווחים רטרואקטיבית על הכנסתם ומשכורתם
12 החודשית אינה זהה מידי חודש בחודשו תוקנו [תקנות הביטוח הלאומי \(מקדמות\)](#)
13 תשמ"ד-1984, המתייחסות לעצמאיים.

14 63. תקנות 2(א)(1) ו-2(2) לתקנות המקדמות קובעות כדלקמן:

15 (1) **חישובה של הכנסה לשנה השוטפת, לצורך תשלום המקדמות, יהיה על**
16 **בסיס שומה או שומה עצמית המתייחסת לשנת המס הסמוכה ביותר לשנה**
17 **השוטפת, שנתקבלה לפני ה-1 בינואר של אותה שנה שוטפת, והוראות תקנה**
18 **7 יחולו על הכנסה שחושבה כאמור;**

19 (2) **המוסד רשאי, על אף האמור בפסקה (1), לחשב את ההכנסה לצורך**
20 **תשלום המקדמות בשנה השוטפת על בסיס הכנסה שלפיה חושבו מחדש**
21 **מקדמות, כאמור בתקנה 4 ובלבד ששומה או שומה עצמית שנתקבלה לגבי**
22 **אותה שנת מס שלגביה חושבו מחדש המקדמות, תובא בחשבון, והוראות**
23 **תקנה 7 יחולו גם על הכנסה שחושבה על פי פסקה זו.**

24 64. תקנה 11 (א) לתקנות המקדמות שהיא רלוונטית לענייננו קובעת כדלקמן:

25 **אירעה פגיעה בעבודה בשנת מס פלונית, תיחשב ההכנסה, לפיה חויב הנפגע**
26 **בתשלום מקדמות לפני הפגיעה, כהכנסה לפי שומה סופית, והוראות תקנות 4**
27 **ו-10 לא יחולו לגבי שנה זו;**

28 **לענין זה, "פגיעה בעבודה" – פגיעה המזכה בדמי פגיעה לפי פרק ג' או ט'2**
29 **לחוק לתקופה של 90 ימים לפחות, בין שהם רצופים ובין שאינם רצופים, או**
30 **פגיעה המזכה בקיצבת נכות, בקיצבת תלויים או במענק לנכה או לאלמנה לפי**
31 **הפרקים האמורים.**

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

ב"ל 34898-07-18

65. בפסק דין דורושקביץ¹ סיכם בית הדין הארצי את ההלכה לענין תקנה 11. נציין, כי באותו ענין המערער נפגע בתאונת עבודה בינואר 2012, כאשר באוגוסט 2011 הוא דיווח על הכנסתו לחודשים ינואר עד יוני 2011 ועל פי דיווח זה הוא שילם מקדמות במועד התאונה.

בית הדין הארצי קבע:-

"נאמר כבר עתה בתמצית, כי לטעמנו, ככלל, אין לאפשר סטייה מהוראות תקנה 11 לתקנות אף במצב שבו נטען כי השומה שעליה מבקש המבוטח להסתמך היא אותנטית, ואף אם כך הוכח בפועל. סטייה תתאפשר במקרים שנפרט בהמשך.

...

תקנה 11 - סיכום המסגרת המשפטית
בפסיקתו של בית דין זה ובפסיקת בית המשפט העליון אושרה סבירותה של תקנה 11 ובפסיקת בית דין זה – גם חוקיותה. לצד זאת, הפסיקה הכירה באפשרות לסטות מהוראות התקנה במקרים המתאימים. הפלגנו בתיאור פסקי הדין שדנו באפשרויות השונות לסטות מהתקנה, וזאת על מנת להסביר מדוע טענת המערער בדבר אותנטיות השומה המאוחרת, אף שניתן למצוא לה אחיזה בפסקי דין קודמים של בית דין זה, לא יכולה לסייע בידו, זאת משקבלתה מנוגדת לפחות לחלק מתכליות התקנה. שלוש הן תכליות התקנה: האחת, לדאוג לכך, שהכנסת המבוטח קודם לפגיעה בעבודה היא זו שתשמש בסיס לקביעת שיעור הגמלה. זאת מתוך החשש שהכנסת העצמאי עלולה להצטמצם עקב הפגיעה, ובהתאם יצטמצם שיעור הגמלה; השנייה, לתמרץ את המבוטח העצמאי לשלם דמי ביטוח בזמן אמת על פי הכנסתו האמיתית, וממילא להביא לכך שידווח בזמן אמת על שינויים בהכנסתו; השלישית, לשמש בלם מפני ניסיונות של עצמאיים לשנות, לאחר התאונה, את שומתם ובכך להגדיל את שיעור גמלתם. תכליות אלה מוגשמות בהסדר שנקבע בתקנה 11.

זאת ועוד, יש להיות ערים לכך שמקום שבו מוגשת לאחר הפגיעה בעבודה שומה עדכנית על ההכנסה בשנה השוטפת, אין בידי המוסד כלים אמיתיים לבחון את האותנטיות של השומה המאוחרת. שכן גידול בהכנסה יכול להיות מושפע לא רק מצד ההכנסות, אלא גם מצד ההוצאות שהעצמאי מחליט לרשום או לא לרשום באותה שנה. לאור אלה, ככלל, טענה בדבר אותנטיות השומה המאוחרת, כשלעצמה, לא יהיה בכוחה להביא לסטייה מתקנה 11 לתקנות. לכאורה, אמנם ניתן היה למצוא בנפסק בעניין סדיק יסוד לטענה זו כמצדיקה סטייה מהתקנה, אך הקושי המעשי בבחינת אותנטיות השומה המאוחרת כמו גם היותה מנוגדת לתכלית של חיוב העצמאיים לדווח על הכנסתם האמיתית בזמן אמת, הביאו לכך שטענה זו נדחתה בכל אחד מהמקרים שהובאו לפתחו של בית הדין.

...

עולה מן המקובץ, כי סטייה מתקנה 11 לתקנות, ככלל, יכול שתיעשה, כפי שנפסק מלכתחילה בעניין סונו ובעניין הנו, מקום שבו המבוטח מסר למוסד או למס הכנסה, טרם קרות התאונה וללא כל קשר אליה, דו"ח

¹ עב 32864-10-14 יורי דורושקביץ – המליל, ניתן ביום 25.2.2016

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

ב"ל 34898-07-18

1 עדכני בנוגע להכנסותיו. במקרה של הגשת דו"ח כאמור, ההנחה היא
2 שהמקדמות של אותו מבוטח צריכות היו להתעדכן ב"זמן אמת" ואם הדבר
3 לא נעשה בשל ביורוקרטיה ו"זמן תגובה" של המערכת, אין לזקוף זאת
4 לחובת המבוטח".
5

6 66. באשר לטענת התובעת, כי יש לשלם לה קצבת נכות על פי השומה לשנת 2015 אשר
7 הוגשה לאחר התאונה, וזאת בשל כך שהתביעה שהיא הגישה לנתבע לקבלת דמי
8 פגיעה מאוחרת להגשת השומה – הרי שלא ניתן לקבל טענה זו, וזאת בהתאם
9 למפורט בענין דורושקביץ. אין זה משנה מתי התובעת הגישה את התביעה לצורך
10 קבלת דמי פגיעה כאשר לפי הפסיקה, יש להתייחס לשומות שהוגשו עובר לפגיעה.

11 67. אשר על כן – השאלות שעומדות בפנינו, כפי שנוסחו על ידינו בפרוטוקול מיום
12 4.3.2019 הן כדלקמן:

- 13 1. מה גובר על מה – הבקשה להקטנת מקדמות מתחילת 2015 או השומה שהתקבלה
14 לגבי שנת 2014 במחצית 2015.
- 15 2. מה המשמעות שהתובעת לא ביקשה לשנות את המקדמות לשנת 2016.

16 68. באשר לשאלה הראשונה – בבקשה שהגישה התובעת במרץ 2015 להקטין את
17 מקדמותיה נרשם במפורש "אני מבקש לתקן את בסיס ההכנסה לפיה חושבו
18 מקדמות דמי הביטוח שעלי לשלם בשנה זו" (ההדגשה לא במקור).

19 לשון אחר, גם אם נקבל את טענת הנתבע שעל אף שהבקשה ממרץ 2015 מוקדמת
20 להגשת השומה לשנת 2014, הרי שהבקשה היא ספציפית לשנת 2015 ועל כן מחייבת
21 את הנתבע, הרי שטענה זו נכונה לשנת 2015 ואינה נכונה לשנת 2016.

22 התובעת לא הגישה כל בקשה להפחית את המקדמות שלה לשנת 2016, ועל כן,
23 בהתאם לתקנה 2(א)(1) לתקנות המקדמות, המקדמות לשנת 2016 היו צריכים
24 להקבע "על בסיס שומה או שומה עצמית המתייחסת לשנת המס הסמוכה ביותר
25 לשנה השוטפת".

26 בשנת 2016 השומה הכי עדכנית שהיתה בפני הנתבע היתה השומה לשנת 2014
27 שהוגשה ביולי 2015, ועל כן, היה על הנתבע לקבוע את המקדמות של התובעת לפי
28 שומה זו ולא לפי בקשה שהיא הגישה שהיתה ספציפית לשנת 2015 בלבד.

29 69. באשר לשאלה השניה שעומדת בפנינו – מהי המשמעות שהתובעת לא ביקשה לשנות
30 את המקדמות של שנת 2016 – הרי שלפי פס"ד דורושקביץ שצוטט לעיל, אם
31 המערכת לא פעלה כפי שהיה עליה לפעול, הרי שאין לזקוף זאת לחובת המבוטח.

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

ב"ל 18-07-34898

1 70. מכל המפורט לעיל – בהתאם לפסיקה, יש מקום לסטות בעניננו מהמפורט בתקנה
2 11 לתקנות המקדמות ולקבוע שיש לחשב את דמי הפגיעה והגמלה בגין נכות זמנית
3 של התובעת בהתאם לדו"ח הכי עדכני אודות הכנסותיה שהיא מסרה לנתבע טרם
4 קרות התאונה וללא קשר אליה, שזהו הדוח השנתי לשנת 2014 ולא בהתאם
5 למקדמות שהיא שילמה, כאשר אין לזקוף לחובתה כי היא לא ביקשה להגדיל את
6 המקדמות במהלך שנת 2016.

7

8 **סוף דבר**

9 71. התובעת זכאית כי דמי הפגיעה וגמלת הנכות אשר תשולם לה תהיה בהתאם
10 להכנסתה לפי הדוח לשנת 2014 שהוגש על ידה עובר לתאונה.

11 72. הנתבע ישא בהוצאות התובעת בסך 3,500 ₪.

12 73. הצדדים רשאים לפנות בערעור לבית הדין הארצי לעבודה בירושלים תוך 30 יום
13 מקבלת פסק דין זה.

14

15

16 **ניתן היום, ג' אייר תש"פ, (27 אפריל 2020), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.**

17

18

מר יונה לוי,
נציג מעסיקים

אילת שומרונים-
ברנשטיין, שופטת

מר יהודה פיגורה,
נציג עובדים

19

20

21

